

Justitsministeriets notat af 28. april 1999 om forholdet mellem grundlovens § 73 og visse bestemmelser om ejerstrukturen m.v. i et udkast til forslag til lov om elforsyning og Kammeradvokatens brev af 28. april 1999 om Kammeradvokatens rådgivning ved udformningen af udkastet til lov om elforsyning

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Den 28. april 1999

NOTAT

om

forholdet mellem grundlovens § 73 og visse bestemmelser om ejerstrukturen m.v. i et udkast til forslag til lov om elforsyning

1. Indledning

Miljø- og Energiministeriet har anmodet Justitsministeriet om at vurdere forholdet mellem grundlovens § 73 og en række bestemmelser om ejerstrukturen m.v. i Miljø- og Energiministeriets udkast til forslag til lov om elforsyning.

Det drejer sig om det udkast, som Justitsministeriet modtog mandag den 26. april 1999.

Baggrunden for anmodningen er bl.a., at Danske Elværkers Forening i et høringssvar over et tidligere lovudkast af 9. april 1999 har gjort gældende, at bestemmelserne i lovudkastets § 35, § 36, § 38, §§ 40-43, § 50, § 52, § 69, stk. 2, og § 97 indebærer ekspropriation efter grundlovens § 73. Til støtte herfor henvises til et notat af 22. april 1999, der er udarbejdet af advokat Claus Høeg Madsen. I et høringssvar af 23. april 1999 har NESA A/S tilsluttet sig disse synspunkter og har herudover bl.a. anført, at også lovudkastets § 70, stk. 2, har ekspropriativ karakter.

I det følgende gives indledningsvis en kort oversigt over retstilstanden efter den gældende elforsyningslov (pkt. 2 nedenfor). Der redegøres dernæst for Miljø- og Energiministeriets lovudkast (pkt. 3 nedenfor). Under pkt. 4 gennemgås bestemmelsen i grundlovens § 73 om ekspropriation. Justitsministeriets vurdering fremgår af pkt. 5 nedenfor.

2. Den gældende elforsyningslov

2.1. Ejerstrukturen

Den gældende elforsyningslov blev vedtaget af Folketinget i 1976 og trådte i kraft den 1. januar 1977.

Loven indeholder ikke regler om ejerstrukturen i elsektoren. Det er således elvirksomhederne selv, der har bestemt deres ejerstruktur, som kan skitseres således:

De eksisterende elproduktionsvirksomheder ejes i dag af de lokale distributionselskaber. Disse selskaber aftager el fra elproduktionsvirksomhederne og forsyner forbrugerne hermed gennem egne net.

Distributionselskaberne er enten kommunalt ejede virksomheder, andelsselskaber eller selvejende institutioner. Dog er distributionselskabet NESA et aktieselskab.

I/S Eltra og andelsselskabet Elkraft er i dag såkaldte systemansvarlige virksomheder. De er dannet af distributionselskaberne. Eltra virker vest for Storebælt, mens Elkraft virker øst for Storebælt. De systemansvarlige virksomheder driver det overordnede transmissionsnet og skal bl.a. sikre forsynings sikkerheden i nettet, herunder balancen og spændingen i det sammenhængende elsystem. Herudover skal de systemansvarlige virksomheder varetage forskellige opgaver for det offentlige. Det drejer sig f.eks. om at sikre netadgangen for tredjemand og om at afsætte miljøvenlig energiproduktion.

2.2. Bevillingsreglerne

I henhold til elforsyningslovens § 3 må elforsyningsvirksomhed fra produktionsanlæg over 25 MW kun udøves efter bevilling. Det samme gælder elforsyningsvirksomhed fra transmissions- eller distributionsanlæg beregnet for spændinger over 100 kV, jf. elforsyningslovens § 3.